

Sportovní areál Ještěd

Základní informace o areálu, povolování některých staveb (lanovka, vlek) v roce 2006, dozoru MŽP a dalších souvisejících skutečnostech

Sjezdovka na Ještědu u horní stanice lanové dráhy – 1939

Úvodní informace

V rámci interpelací na jednání Zastupitelstva města Liberec dne 29. března 2007 požádal zastupitel Mgr. Jan Korytář o informace o vrchním státním dozoru Ministerstva životního prostředí provedeném na přelomu roku 2006-2007 na odborech Magistrátu města Liberec (dále také MML) ve vztahu k území Sportovního areálu Ještěd. Protože se v tomto případě jedná o ryzí výkon přenesené působnosti, nejedná se o záležitost, která by byla v kompetenci zastupitelstva města. Protože však je povolování některých staveb ve sportovním areálu na Ještědu předmětem mediální či politické prezentace, připravil tajemník MML pro zastupitelstvo rámcovou informaci o areálu, povolování vybraných důležitých staveb a některých souvisejících skutečnostech vč. činnosti pracovníků MML a MŽP ve věci. Tato informace není plně vyčerpávající, její snahou je především vysvětlit jednotlivé postupy MML či jiných orgánů v případě medializovaných staveb a dále osvětlit některé další souvislosti.

Základní informace k areálu

Sportovní areál na Ještědském hřebeni bezprostředně spojený se zimními sporty je rozvíjen od počátku 20. století. Ráz tohoto území je již sto let spojen se zařízeními pro zimní sporty (sáňkařská dráha byla z vrcholu Ještěd do Horního Hanychova umístěna do širokých průseků v letech 1909 – 11; další sjezdovky byly budovány v průsecích pro lanovou dráhu ve třicátých letech 20. století; masivní rozvoj areálu nastal po 2. světové válce (zřízení dalších sjezdovek; skokanského areálu).

Co se týče majetkových poměrů, leží část areálu je na pozemcích patřících Lesům ČR, a.s., část nemovitého majetku v areálu patří také SML či SK Ještěd; majetek spravuje městská společnost Sportovní areál Ještěd, a.s., faktická péče o areál a vytváření podmínek pro sporty je na základě kontraktu o pronájmu areálu a dalších právech a povinnostech vykonávána společností Snowhill, spol. s r.o.

Modernizace areálu

Modernizace sportovního areálu Ještěd je připravována od poloviny 90. let 20. století, jeho cílem je především sladění současných požadavků na moderní lyžařské areály (dostatečná kapacita a technická úroveň dopravních zařízení, zasněžování a propustnost sjezdovek, parkování, zázemí atd.). Vliv příslušných opatření v rámci modernizace na životní prostředí byl posuzován již od roku 1998 v dokumentaci vlivů jednotlivých staveb na životní prostředí. V roce 2001 vydal Krajský úřad Libereckého kraje stanovisko podle ust. § 11 zákona č. 244/1992 Sb., o hodnocení vlivu záměru „Lyžařský sportovní areál Ještěd“ na životní prostředí.

V roce 2006 bylo toto posouzení nově otevřeno (důvodem byly zejména změny týkající se spodní části Liberecké sjezdovky, vleku Horní Hanychov – Skalka). V květnu 2006 bylo oznámeno zjišťovací řízení pro areál skokanských můstků a lanové dráhy Hanychov - Skalka, které bylo u Krajského úřadu Libereckého kraje ukončeno závěrem, podle něhož záměr – tj. modifikace původních posouzení nebude nově posuzován podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

Územní plánování ve vztahu k areálu

Oblast sportovního areálu Ještěd je rozdělena mezi katastry Statutárního města Liberec a Obce Světlá pod Ještědem. Statutární město Liberec má územní plán schválen od roku 2002; obec Světlá p. Ještědem územní plán teprve pořizuje.

V březnu 2006 byl zveřejněn návrh zadání 26. změny ÚP SML pro skokanský areál a oblast, kterou vede z Hanychova na Skalku lanovka, cílem změny bylo změnit územně plánovací dokumentaci v souladu s modifikovanými záměry (především výměna starého vleku na Skalku za lanovou dráhu). V listopadu 2006 se změnou souhlasil Krajský úřad Libereckého kraje z hlediska státní správy lesů; souhlas vydal i odbor stavebního řádu a územního plánování KULK jako nadřízený orgán pro pořizovatele. 26. změna ÚP SML byla zastupitelstvem schválena 30.11.2006, tomu předcházelo uzavření dohod se všemi dotčenými orgány státní správy včetně ochrany přírody a ochrany lesa.

Stavby v areálu – lanová dráha a přibližovací vlek Skalka

V ještědském areálu je připravována či realizována celá řada stavebních akcí, z nichž některé přímo souvisejí s připravovaným MS v klasických disciplínách roku 2009, některé jsou pouze modernizačními opatřeními v samotném lyžařském areálu. Povolována zde byla celá řada staveb a opatření (v rámci skokanského areálu, traverzové cesty, parkovišť atd.). Za zmínku stojí, že většina těchto akcí se nějakým způsobem dotýkala lesa a jeho ochrany, pro realizaci staveb na lesních pozemcích je třeba nejen územních rozhodnutí a stavebních povolení, ale také rozhodování o odnětí pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL). Z tohoto pohledu je patrně nejvýraznější povolování lanové dráhy Hanychov – Skalka a vleku Pláně – Skalka, kterým bude věnována pozornost dále.

Ve sportovním areálu Ještěd došlo v roce 2006 k vybudování dvou klíčových dopravních zařízení – lanové dráhy Hanychov – Skalka a tzv. přibližovacího vleku Pláně – Skalka. Lanová dráha je klíčovým zařízením pro dopravu osob na hřeben Ještědu prakticky od tramvaje MHD, přibližovací vlek zajišťuje propojení areálu na Pláních s hřebenem a

sjezdovkami vedoucími na libereckou stranu (řeší náhradu za komplikované a nepříliš bezpečné napojení Pláně na Liberec tzv. turistickou sjezdovkou).

Zařízení lanové dráhy je umístěno v území, které původně dlouhá léta sloužilo lyžařskému vleku Skalka jako hlavního dopravního zařízení v areálu; původním předpokladem z roku 1998 bylo sice zrušení tohoto zařízení, ale záměr byl s ohledem na měnící se představy o logistice v areálu modifikován v roce 2006 směrem k modernizaci tohoto zařízení – výměnou vleku za lanovku. Tuto výměnu řešilo ve vztahu k možným vlivům na životní prostředí i zjišťovací řízení, které skončilo závěrem, že není třeba posouzení dle zákona č. 100/2001 Sb. Návrat k původní koncepci se projevil i v 26. změně územního plánu, která řešila změnu využití této části areálu. Tato změna byla odsouhlasena jak z pohledu územního plánování, tak z hlediska ochrany lesů Krajským úřadem Libereckého kraje; schválena byla Zastupitelstvem města Liberec.

Umístění zařízení přibližovacího vleku Pláně – Skalka není řešeno schváleným územním plánem, neboť obec Světlá pod Ještědem tento plán v době povolování a výstavby neměla a doposud nemá. V podkladech pořizovaného územního plánu je ovšem tento vlek již zanesen a z provedených řízení lze mít za to, že s ním tato obec jako orgán územního plánování souhlasí. Umístění přibližovacího vleku bylo navíc již pravomocně povoleno územním rozhodnutím SU MML vydaných na základě podkladových rozhodnutí - souhlasu k zásahu do významného krajinného prvku a zásahu do krajinného rázu z 20. února 2002 vydaného Okresním úřadem v Liberci jako orgánu ochrany přírody podle ust. § 4 odst. 2 a § 12 odst. 2 (na území k.ú. Světlá pod Ještědem) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a souhlasu k umístění a povolování staveb, kterými dojde ke změně krajinného rázu vydaného Magistrátem města Liberec ze 25. února 2002 jako orgánu ochrany přírody podle ust. § 12 zákona č. 114/1992 Sb. (na území Města Liberec, k.ú. Horní Hanychov). Dále pak 10. dubna 2002 vydalo ve vztahu k této akci souhlas s vydáním územního rozhodnutí i Ministerstvo zemědělství jako tehdy příslušný orgán státní správy lesů podle § 14 odst. 2 lesního zákona. Je třeba zdůraznit, že v tomto případě se jednalo o stavbu, která měla být umístěna do nového lesního průseku, na rozdíl od stavby lanové dráhy Hanychov – Skalka, která měla být realizována ve stávajícím, pouze rozšířeném průseku. K realizaci stavby byl navíc využit průsek realizovaný vlastníkem lesa (Lesy ČR), který byl vybudován za účelem přiblížení dříví, ve smyslu ustanovení § 34 lesního zákona.

Pravomocné a dnes již s ohledem na platnou legislativu nepřezkoumatelné rozhodnutí o umístění stavby přibližovacího vleku Pláně – Skalka je tedy nutno vnímat jako územně plánovací podklad a je tedy takřka jisté, že bude muset být při pořizování ÚP obce Světlá pod Ještědem brán jako závazný. Vliv přibližovacího vleku na životní prostředí byl posouzen v rámci původního posuzování v roce 1998, byť jak se později ukázalo, přesné trasování v dokumentaci patrně chybně nezohledňovalo mohutné skalní výchozy v cestě vleku, nezřetelné v mladém porostu.

Magistrát města Liberec, stavební úřad, tedy vydal pro obě stavby územní rozhodnutí:

- lanová dráha Hanychov – Skalka 22. září 2006
- přibližovací vlek Pláně – Skalka 22. duben 2002.

Pro lanovou dráhu Hanychov – Skalka bylo stavební povolení vydáno 12. října 2006 – Drážním úřadem v Praze coby speciálním stavebním úřadem. Pro přibližovací vlek Pláně – Skalka – vydal stavební povolení Magistrát města Liberec, stavební úřad dne 22. září 2006. Je otázkou, zda podkladovým rozhodnutím pro vydání stavebních povolení pro tyto stavby muselo předcházet pravomocné rozhodnutí o odnětí pozemků z PUPFL, která orgánem ochrany lesa v době vydání stavebních povolení vydána nebyla. Na základě podnětu ČIŽP na zahájení přezkumného řízení Krajský úřad Libereckého kraje konstatoval, že není důvod

takové řízení zahájit s tím, že vydání stavebního povolení bez pravomocného rozhodnutí o odnětí z PUPFL není důvodem pro zrušení stavebního povolení pro nezákonnost.

Právní kvalifikace staveb lanové dráhy a přibližovacího vleku

Existuje spor jakého administrativního charakteru jsou obě zařízení tj. lanová dráha a přibližovací vlek. Není jasné, zda se jedná o stavby pro rekreaci či jakési stavby či zařízení dopravního charakteru. Toto je rozhodné pro režim odnímání pozemků, které jsou určeny plnění funkci lesa, po nichž vedou trasy těchto zařízení. Lesní zákon pracuje (konkrétně v ust. § 15 odst 2) s takovým pohledem, že pro nové stavby pro rekreaci je možné odnímat pozemky pouze pokud je to v souladu se schválenou územně plánovací dokumentací. Jaká situace by měla nastat v případě, kdy územní plán obec schválený nemá je diskutabilní a magistrát se přiklonil k jednomu z pohledů, že neexistence územního plánu obce, který byl do konce roku 2006 právním předpisem, který obec nemusela vůbec mít, nemůže být zásadní překážkou činností v území s ohledem na zásadu, že neexistence právního předpisu na jehož vydání není žádný nárok nemůže ve svém důsledku omezovat činnosti v území (zásada legitimního očekávání, když stavba byla již v minulosti řádně umístěna).

Po určitých pochybách se MML přiklání k názoru, že přibližovací vlek není patrně možno vůbec chápat jako stavbu pro rekreaci a režim § 15 odst. 2 lesního zákona se zde nemusí vůbec zohledňovat. V tomto smyslu je důležitý i názor předního českého odborníka na stavební a správní právo JUDr. Ing. Josefa Staši, CSc. – Právnická fakulta UK, který říká:

Pojem „stavba pro rekreaci“ je zcela ojedinělý. Ve výše zmíněném ustanovení lesního zákona. V dnešním zákoně zřejmě „navazuje“ na pojmy „individuální výstavba rekreačních chat a objektů“ a „výstavba rekreačních objektů socialistických organizací“, s nimiž operovala ustanovení § 4 odst. 6 a 7 zákona č. 61/1977 Sb., o lesích. Pojem stavba pro rekreaci podle všeho zahrnuje jak rekreační chaty, tak jiné rekreační objekty. Je však otázkou, zda zahrnuje i stavby jiného druhu než ty, které slouží k ubytování.

Kromě lesního zákona používá bez bližšího vysvětlení pojem stavba pro rekreaci pouze ustanovení § 37 [v platném znění jeho odst. 3 písm. b) a c)] zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon).

Uvedený pojem není specifikován ani předpisy stavebního práva. Byl zmíněn pouze v ustanovení § 1 odst. 1 písm. b) dnes již zrušené vyhlášky č. 85/1976 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení a stavebního řádu, a to v rámci demonstrativního výčtu účelů staveb.

Dnes již zrušený zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), prohlašoval od novely z r. 1998 v ustanovení § 139b odst. 5 písm. b) „stavby pro individuální rekreaci“ za druh jednoduchých staveb [dříve byla tato úprava pouze v § 2 odst. 1 písm. b) cit. prováděcí vyhlášky]. Stavby pro individuální rekreaci byly vymezeny nejprve v ustanovení § 47 odst. 1 vyhlášky č. 83/1976 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, posléze v ustanovení § 3 písm. d) vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu.

Současné stavební právo nahradilo pojem stavby pro individuální rekreaci pojmem „stavby pro rodinnou rekreaci“. Viz ustanovení § 2 písm. b) vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území. Zjevné je rozlišení „staveb pro rodinnou rekreaci“ a „dalších staveb a zařízení, které souvisejí a jsou slučitelné s rekreací“ (ustanovení § 5 odst. 2 naposled cit. vyhl.).

Stavby pro individuální (rodinnou) rekreaci mohou být užívány, a to i výhradně, za účelem provozování podnikatelské činnosti [arg. obsahovou náplní živnosti „Ubytovací služby (nařízení vlády č. 469/2000 Sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých živností)]

Stavby bývají členěny podle různých kritérií a řada klasifikátů se všelijak překrývá. Lyžařský vlek tak je stavbou dopravní, stavbou inženýrskou či stavbou technologickou. K těmto a dalším pojmům viz Slovník územního plánování (www.uur.slovnik2).

Rozličná terminologie se vyskytuje v subalterních předpisech a v územně plánovací dokumentaci. Tak někdejší výnosy o zřizování chráněných krajinných oblastí používaly spojení „stavby sloužící rekreaci, sportu a turistice“. Ze spojení uváděných v územně plánovací dokumentaci lze zmínit „stavby pobytové rekreace“, „stavby pro rekreaci, cestovní ruch a veřejné ubytování“, ale zejména též rozlišení (i když v konkrétním případě vše zřejmě zahrnuje do naposled uvedeného pojmu) na „rekreační objekty a zařízení veřejného ubytování“ a „doprovodná rekreační zařízení pro sport a kulturu“. Uvedené příklady mají ovšem spíše ilustrovat terminologickou rozvolněnost a nemají přímý argumentační význam.

Důležitější je, že sám lesní zákon dává prostor pro užší výklad pojmu stavba pro rekreaci, když rozlišuje „rekreační stavby“ a „sportovní stavby“. Logičtější je jisté chápat „rekreační stavby“ jako synonymum „staveb pro rekreaci“ (než jako sjednocení „rekreačních staveb“ a jisté části „sportovních staveb“). V původním znění lesního zákona viz § 49 odst. 2 písm. c), v současném znění viz § 48a odst. 2 písm. a).

Důžno připomenout, že samostatné provozování lyžařského vleku nemá vůbec smysl. Lyžařský vlek je v tomto ohledu pouze „doplňkem“ sjezdovky. Bylo by paradoxní, kdyby odnětí pozemků pro výstavbu lyžařského vleku mělo mít z hlediska ochrany lesního půdního fondu přísnější právní režim, než jaký má odnětí pozemků pro zřízení sjezdovky.

S účinností od 11. června 2006 byla navíc pro lyžařské vleky zrušena výluka z působnosti zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách (srov. různá znění ustanovení jeho § 1 odst. 2 a § 47 odst. 1).

Z uvedeného se nabízí závěr, že stavbu lyžařského vleku není nutno chápat jako stavbu pro rekreaci ve smyslu shora uvedeného ustanovení lesního zákona.

Toto je zcela zásadní pohled pro další informace ve vztahu k odnímání lesních pozemků, po nichž trasy obou zařízení vedou a souvisejících skutečnostech. K tomu je vhodné ještě dodat, že Ministerstvem zemědělství je pojem „stavba pro rekreaci“ vykládán vágním způsobem tj. v těchto názorech je ve své podstatě jen uvedeno, že podle jejich názoru je vlek stavbou pro rekreaci s hlavní a jedinou argumentací, že to zákon neřeší, což je v rozporu se základní zásadou správního řízení – zásadou zákonnosti.

Rozhodování o odnímání lesních pozemků pro lanovku a přibližovací vlek.

Předpokladem existence zařízení lanovky a vleku na pozemcích, které jsou určeny plnění funkci lesa (PUPFL) je nejen povolení příslušnými stavebními úřady, ale taktéž pokladové rozhodnutí, kterým jsou tyto pozemky dočasně odňaty (zpoplatněné odnětí!) plnění své původní funkci. S jednoznačným souhlasem vlastníka lesních porostů – tj. Lesů ČR – o odnětí rozhodoval odbor životního prostředí MML. Při této rozhodovací činnosti se jako problém ukazuje administrativní kategorizace zařízení tj. zda se jedná o stavbu pro rekreaci či jinou stavbu či zařízení (viz výše). Toto je velmi důležité ve vztahu k postupu správního orgánu ve věci dočasného odnímání, neboť jak již bylo řečeno, lesní zákon v ust. § 15 odst. 2. určuje, že odnětí lesních pozemků pro nové stavby pro rekreaci musí být v souladu se schválenou územně plánovací dokumentací. V případě lanové dráhy Hanychov – Skalka je soulad se schválenou ÚPD – územního plánu SML absolutní; otázkou je jak měl postupovat v případě, že je ÚPD pouze pořizována (Světlá p. Ještědem), byť vlek je již pravomocně umístěn rozhodnutím, které je již z důvodu svého stáří nepřezkoumatelné. V případě staveb, které nejsou kategorizovány jako stavby pro rekreaci (zákonodárce měl na mysli především rekreační chaty a objekty). Vedoucí odboru životního prostředí MML Mgr. Ing. Římnáčová se po rozsáhlé konzultaci s tajemníkem MML a z důvodu jednotnosti kontinuity rozhodování i s bývalou dlouholetou vedoucí odboru životního prostředí Mgr. Ing. Evou Šůrovou přiklonila k názoru, že neexistence územního plánu jako právního předpisu nemůže být důvodem pro vydání podkladového rozhodnutí pro povolení vleku, zejména proto, že jde o stavbu umístěnou pravomocným a již nepřezkoumatelným územním rozhodnutím. A uniknout by nemělo, že minimálně důvodný názor je ten, že vůbec nejde o stavbu, kterou by nebylo možno kvalifikovat jinak, než jako stavbu pro rekreaci a režim ust. § 15 odst. 2 lesního zákona by se v takovém případě na ni vůbec nevztahoval. Odnětí pozemků z PUPFL pro trasu vleku Pláně – Skalka je tedy prakticky jen otázkou trasování v lese resp. vyměření poplatků dle výměr – v souladu s rozhodnutím ministerstva zemědělství, jako tehdy příslušného orgánu státní správy lesů. S tímto názorem ostře nesouhlasil tehdejší pracovník MML Ing. M. Chvála, který měl v té době přípravu rozhodnutí o odnímání na starosti a podle něhož byla realizace přibližovacího vleku absolutně nemožná (z důvodu nemožnosti vydání rozhodnutí o odnětí) dokud obec Světlá pod Ještědem nebude mít schválený územní plán.

Činnost investora a administrativní dohled

Činností investora v terénu a jejich souladem s vydanými povoleními u lanovky a přibližovacího vleku se zabýval jak Magistrát města Liberec, tak Česká inspekce životního prostředí. Od srpna 2006 prováděla v areálu inspekční činnost Česká inspekce životního prostředí (dále i ČIŽP), což je orgán přímo zřízený pro kontrolní činnost a případné zastavování a sankcionování činností, které jsou na škodu životnímu prostředí. 25. září 2006 bylo ČIŽP konstatováno, že je v prostoru budoucího vleku Pláně – Skalka prováděna těžba lesního porostu; 26. září 2006 zjištění ČIŽP zjistila, že je již zčásti hotovo rozšíření lesního

průseku pro lanovou dráhu Skalka. 17. října 2006 při místním šetření zjistil MML, že je průsek pro tento vlek prakticky hotov; pracovník MML Ing. M. Chvála na místě vyhlásil rozhodnutí podle § 143 správního řádu a ustanovení § 51 odst. 1 lesního zákona společnosti Snowhill, kterým uložil povinnost nepokračovat v realizaci výstavby vleku Pláně – Skalka. Podle správního řádu však takové rozhodnutí musí být vyhlášeno účastníkovi řízení přímo přítomným na místě a musí být splněny zákonné podmínky k takovému postupu, to se v tomto případě nestalo a na základě dotazu investora na zákonnost tohoto postupu, byla vedoucí OŽP MML nucena 23. října 2006 konstatovat, že účinky takového rozhodnutí nenastaly. Zde je třeba zdůraznit, že Česká inspekce životního prostředí, která intenzivně v prostoru operovala, patrně k žádnému zastavení činnosti neshledala důvody, protože činnosti nebyly žádným rozhodnutím omezeny ani zastaveny. ČIŽP pouze 23. října 2006 podala podnět Ministerstvu dopravy k přezkumnému řízení ve věci porušení zákona - stavebního povolení pro stavbu dráhy Ještěd – lanová dráha Skalka, vydaném Drážním úřadem v Praze. Magistrát učinil ve věci jen jediné opatření – ústně vyhlášené rozhodnutí, jehož účinky ovšem z důvodů nenaplnění zákona nenastaly – a dále ponechal věc na specializovaném kontrolním orgánu tj. ČIŽP, která s investorem zahájila sankční řízení, které doposud – pokud je MML známo – nebylo ukončeno.

Zásadní informací v této věci ovšem je, že k budování staveb lanové dráhy Hanychov – Skalka a přibližovacího vleku Pláně – Skalka byly využity pozemky, na nichž byly stavby pravomocně umístěny a povoleny; v případě obou akcí byly dotčené pozemky vyřešeny i odnětím z PUPFL. Pravdou ovšem také je, že k nabytí právní moci obou rozhodnutí OŽP MML, (odejmutí z PUPFL) došlo až poté, co byly v terénu realizované samotné těžby lesních porostů tj. prakticky se jednalo o dodatečná rozhodnutí. Zástupcem investora bylo argumentováno tak, že se jedná o lesnická opatření prováděná v souladu s vlastníkem – Lesů ČR. Dalším problémem byl částečný odklon trasy přibližovacího vleku z původní trasy (projednané i v EIA patrně bez přesné identifikace v místě samém) z důvodu dodatečného objevení mohutného skalního výchozu v mladém hustém porostu, jeho destrukce by byla nejen náročná, ale i vůči životnímu prostředí značně brutální a zbytečná, navíc v rozporu s dalšími ustanoveními lesního zákona z hlediska možné eroze. Trasování bylo vedeno na stejném pozemku, byl k němu zpracován biologický posudek, geodetické zaměření skalního výchozu a dle sdělení stavebního úřadu nevyžadovala tato změna změnu pravomocného územního rozhodnutí.

V případě stavby přibližovacího vleku Pláně – Skalka a lanové dráhy Hanychov – Skalka tedy nedošlo k žádnému poškození přírody či oslabení ekologicky-stabilizačních funkcí lesa, jak bylo později v médiích konstatováno, ale provinění investora je možné spatřovat v realizaci činností bez pravomocných povolení k odnětí z PUPFL, které řeší ČIŽP.

Aby byla tato věc posouzena úplně nezávisle na úředním rozhodování, zadal si MML nezávislé odborné a znalecké posudky ve věci možného poškození lesa či přírody.

Vrchní dozor MŽP u MML

Ve dnech 28. a 29. listopadu 2006 byl na odboru životního prostředí a odboru stavebního úřadu Magistrátu města Liberec proveden vrchní státní dozor Ministerstva životního prostředí (dále jen MŽP). Kancelářské šetření a jednání dne 28. 11. 2006 se konalo za přítomnosti pracovníků MŽP Praha, odbor ekologie krajiny a lesa: Ing. Václav Bárta, Ing. Norbert Buchta, Ing. Pavel Chotěbor a MŽP - odbor výkonu státní správy V. Liberec: Ing. Jiří Holý. Venkovní šetření v lokalitě Ještěd se konalo dne 29. 11. 2006 za přítomnosti zástupců MŽP a zástupce úseku státní správy lesů MML.

Předmětem šetření v rámci výkonu vrchního státního dozoru MŽP na určených odborech Magistrátu města Liberec bylo m.j. dodržování zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění

pozdějších předpisů, při výkonu státní správy na úsecích územního plánování, územního rozhodování a stavebního řádu, dále na úseku státní správy lesů a státní správy ochrany přírody a krajiny, vše v souvislosti s přípravou a realizací souboru staveb „Sportovní areál Ještěd“ Šetření bylo údajně iniciováno písemnými i telefonickými podněty, které ministerstvo obdrželo na údajné porušování zákonnosti při přípravě a realizaci výše uvedené akce.

Závěr protokolu, předaný dne 4. ledna 2007 tajemníkovi MML konstatoval:

Z uvedených skutečností vyplývá, že odbor životního prostředí i odbor stavebního úřadu (včetně Drážního úřadu MD) při výkonu státní správy v souvislosti s výstavbou „Sportovního areálu Ještěd“ porušily ustanovení platných právních předpisů a jsou spoluodpovědné za porušení zákonů i ze strany investora.

Ministerstvo životního prostředí z titulu vrchního státního dozoru ve složkách životního prostředí projedná zjištěná věcná pochybení na úseku stavebního řádu s Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem dopravy, na úseku ochrany lesů s Ministerstvem zemědělství.

Průběh dozoru – včetně zapojení samosprávného odboru rozvojových projektů, kontrolu zvláštního stavebního úřadu mimo působnost MŽP a další kontrolu provádějící pochybnosti Magistrát města Liberec uplatnil v námitkách u toho, kdo kontrolu vyslal - RNDr. Jana Kendera, ředitele odboru ekologie krajiny a lesa. Ten o nich rozhodl dne 7. února 2007 (č.j. 9607/ENV/07363/640/07; doručené MML dne 7. února 2007). Jeho rozhodnutím byly shledány jako nedůvodné námitky Statutárního města Liberec – Magistrátu města Liberec, vznesené proti výsledkům dozoru, konstatujícího pochybení magistrátu - ve věci povolování staveb Lanová dráha Skalka, Přibližovací vlek Pláně – Skalka, Tlakové rozvody vody jakož i námitky k celému procesu vrchního dozoru vč. námitek k návrhu nápravných opatření.

Zásadní námitkou MML bylo, že Ministerstvo životního prostředí postupovalo při kontrole dle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, nestandardně a evidentně podjatě.; jeho postup je podle názoru MML v rozporu s právními předpisy, neboť zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, kontrolu rozhodovací činnosti správních orgánů v ust. § 4 přímo vylučuje. Uvedená kontrola navíc nepostupovala v souladu s publikovaným Postupem ústředních orgánů státní správy, krajských úřadů a magistrátů hlavního města Prahy a územně členěných statutárních měst při realizaci dozoru a kontroly územních samosprávných celků ze dne 18. října 2006 č. 1181. Celá kontrola navíc překročila zásadně rámec kontrolní činnosti, jejíž výsledkem je posouzení zákonnosti jednotlivých rozhodnutí, případně podněty na jejich přezkum. Konstatování nezákonnosti a přímé obviňování jednotlivých pracovníků MML z vědomě nezákonných postupů nebylo kontrolním orgánem vůbec odůvodněno, a navíc jsou takové závěry v rozporu s pravomocemi kontrolního orgánu. Možnost podjatosti kontrolních pracovníků a stížnost na postup úředních osob, vyslovenou v průběhu kontroly a následně uplatněnou nejen v námitkách, ale i v dopise řediteli odboru ekologie krajiny a lesa Dr. Janu Kenderovi a následně i ministrově Dr. Martinu Bursíkovi nikdo z ministerstva do současnosti neřešil, přestože tato povinnost je uložena přímo zákonem č. 500/2005 Sb., správní řád. Existují důvodná podezření a nepřímé důkazy, že kontrola byla iniciována pracovníkem odboru životního prostředí Ing. M. Chválou, který se na jejím průběhu patrně mohl i podílet. Tato podezření nebyla ministerstvem prozatím nijak řešena, byť v této věci probíhá nadále šetření.

Činnost Ing. M. Chvály ve věci:

Za pozornost stojí činnost Ing. M. Chvály ve věci rozhodovací činnosti MML ve vztahu k lanovce a přibližovacímu vleku. Jako pověřený pracovník MML vedl orgán státní správy lesů na MML některá řízení ve vztahu k akcím ve sportovním areálu Ještěd. Jeho postupy a

průtahy v řízeních byly ze strany zástupce investora předmětem dotazů a stížností. Tento pracovník si ovšem svoje postupy a pohledy na věc neustále hájil ze svého pohledu zákonnými důvody a nepřipouštěl žádné jiné pohledy či výklady než své vlastní; v této věci s ním bylo jednáno jak ze strany vedoucí odboru, tak posléze i přímo tajemníkem MML se snahou ujasnit si postupy a možné výklady příslušné legislativy. V říjnu 2006 byl Ing. Chvála z důvodu možné podjatosti přeřazen na jiná řízení a bylo mu odebráno pověřené k zastupování funkce vedoucího úředníka. V rámci reorganizace úřadu po komunálních volbách mu bylo nabídnuto místo v oblasti městských lesů, které ovšem nepřijal a tak byl jeho pracovní poměr ukončen výpovědí se všemi zákonnými vazbami (odstupné a další odstupné, výpovědní doba, po níž byl pracovník z důvodu překážky doma). Ing. M. Chvála přestal na MML působit k počátku 2. týdne ledna 2007, kdy předal agendy, počítač atd. Pracovní poměr u MML mu skončil ke konci března 2007, poté nastoupil na místo tajemníka městského úřadu v Chrastavě. Je proto velice zajímavé, že v lednu 2007 coby zaměstnanec MML informoval média (Liberecký den, MFDNES, Reflex) o údajných nezákonnostech při povolování staveb na Ještědu, přičemž ve svém politicky laděném článku v MfD přímo uvádí ve věci povolování staveb na Ještědu jakési mafiánské „sicilské“ vazby. Zásadním způsobem tak došlo ke střetu s právními předpisy, která správní řízení považují za neveřejná. Pozoruhodné navíc je, že jeho elektronicky rozeslaný článek podepsaný větou „Zpracoval dne 20. 1. 2007 Ing. Miroslav Chvála“ obsahuje identifikaci dokumentu, podle níž byl vytvořen v aplikaci MS Word v prostředí MML uživatelem Chvála Miroslav (obecná identifikace uživatelů sítě MML, která nemůže být s ohledem na hesla za jiného uživatele zaměňována). V době údajného vytvoření dokumentu však Ing. M. Chvála již nemohl mít 14 dní přístup do sítě MML! Zajímavé je, že celý tento dokument má takřka totožnou obsahovou a grafickou úpravu jako kontrolní protokol MŽP vč. zvýraznění vět a pojmů. Patrně nejzajímavější je, že dokument Ing. Chvály rozeslaný médiím uvádí:

Z uvedených skutečností vyplývá, že odbor životního prostředí i odbor stavebního úřadu Magistrátu města Liberec a drážní úřad MD při výkonu státní správy v souvislosti s výstavbou „Sportovního areálu Ještěd“ porušily ustanovení platných právních předpisů a jsou spoluodpovědné za porušení zákonů ze strany investora.

Kontrolní protokol MŽP, k němuž nesměl a technicky ani nemohl mít Ing. Chvála přístup uvádí:

Z uvedených skutečností vyplývá, že odbor životního prostředí i odbor stavebního úřadu (včetně Drážního úřadu MD) při výkonu státní správy v souvislosti s výstavbou „Sportovního areálu Ještěd“ porušily ustanovení platných právních předpisů a jsou spoluodpovědné za porušení zákonů i ze strany investora.

Vzhledem k tomu, že kontrolní zpráva MŽP obsahuje některé nepřesnosti, které stejně nepřesně či špatně uvádí i prezentace Ing. M. Chvály (např. že rozhodnutí o zastavení prací na místě ze dne 17. října 2006 bylo vedoucí odboru zrušeno, což je nesmyslné, neboť fakticky bylo konstatováno pouze, že nemá žádné právní účinky) a v průběhu kontroly to muselo být ze spisové dokumentace známo, je možné, že Ing. Chvála mohl dozor MŽP nejen iniciovat, ale podílet se i na velice nestandardní (a patrně minimálně zčásti nezákonné) kontrolní zprávě s cílem diskreditovat a kriminalizovat činnost magistrátu v této věci (v článku Ještědské mafie v časopise Reflex, potvrdil podání trestního oznámení), v současné době věc přešetřuje Policie ČR.

Shrnutí:

1. Popsaná rozhodování Magistrátu města Liberec (stavební úřad, odbor životního prostředí) ve vztahu k akcím ve Sportovním areálu Ještěd (zejména lanovka Hanychov – Skalka a vlek Pláně – Skalka) není rozhodně možné chápat jako nějaké úmyslné protiprávní správní akty. Část rozhodnutí (stavební povolení) byla již přezkoumávána a nezákonnost nebyla konstatována; další rozhodnutí jsou přezkoumávána.
2. Na některé otázky týkající se povolování (zejména podkladová rozhodnutí odnímání z PUPFL) neexistují jednoznačné odpovědi, v případě vleků se vůbec nemusí jednat o stavby pro rekreaci, kde dochází k odnímání v režimu § 15 odst. 2. Jasná není vazba na území obcí, které nemají schválenou územně plánovací dokumentaci a která navíc s tímto záměrem souhlasí. Toto jsou ovšem jen odborné spory.
3. Nikdy nelze tvrdit, že všechna rozhodnutí jsou úplně v pořádku, vadná či nezákonná rozhodnutí se vyskytují a jsou napravována v zákonem předpokládaných režimech. Není ovšem možné kriminalizovat zjevně projednané a konzultované správní činnosti a správní uvážení jednotlivých pracovníků MML, jen proto, že se odklonili od výkladu Ing. M. Chvály.
4. Existuje důvodné podezření, že nestandardní kontrola MŽP, která dle domnění MML zásadně překročila své pravomoci, byla motivována snahou o vyřizování osobních názorových rozporů mezi Ing. M. Chválou a jeho kolegy vedoucími odboru životního prostředí a stavební úřad. Z nepřímých důkazů vzniká podezření, že se Ing. Chvála buď přímo podílel na tvorbě kontrolního protokolu či byl kontrolním orgánem využit. Každopádně není jasné, jakým způsobem získal informace z kontroly již na začátku ledna 2007, když kontrola byla rozhodnutím o námitkách ukončena až 7. února 2007. Celá kontrola tak působí jako cílená zvůle, která maximalizuje nedostatky MML, vůbec nepřipouští zcela běžné možnosti různých výkladů a správních uvážení (přesto, že je odborníci připouštějí) a ani neodůvodňuje nestandardní a nezákonné hodnocení úmyslů jednotlivých pracovníků při jejich vydávání.
5. Činnost investora v areálu nebyla vždy v souladu s vydanými povoleními, některé činnosti byly realizovány bez všech pravomocných rozhodnutí, nicméně věci se zabýval přímo specializovaný kontrolní orgán – Česká inspekce životního prostředí, která na základě těchto provinění zahájila s investorem řízení, které doposud nebylo ukončeno pravomocným rozhodnutím. V této souvislosti není vyvážené a spravedlivé požadovat po MML, aby jako správní orgán podnikal další či dokonce radikálnější opatření než specializovaný kontrolní orgán.
6. Činnosti i povolování v areálu nebyly doposud nikdy vnímány jako konfliktní; vše probíhalo se souhlasem Lesů ČR, SML, výhrady nebyly zaznamenány ani ze strany nevládních organizací. MML je známo, že jediný, kdo měl zásadní výhrady k možnému rozhodování MML v této věci byl zaměstnanec MML Ing. M. Chvála, který ovšem své výhrady odůvodňoval především lesnickou etikou, nikoliv interpretací právních předpisů. Nakonec své výhrady oficiálně tajemníkovi MML ani nezaslal tak, jak to umožňuje i zákon č. 312/2000 Sb., ale jeho výhrady k činnosti MML byly spíše v rovině proklamační, mediální a politické.
7. Tajemník MML se neztotožňuje se závěry kontroly MŽP, postup kontroly nadále řeší s ministerstvem vč. možné podjatosti pracovníků libereckého odboru MŽP, kde patrně text protokolu vznikl. Podána byla i správní žaloba proti nezákonnému zásahu správního orgánu, zvažováno je trestní oznámení na zneužití pravomocí kontrolního orgánu pouze v zájmu vyřizování osobních účtů a názorů mezi pracovníky MML. Napadení vedoucí odborů, která patří k dlouholetým odborníkům ve svých oblastech, Ing. Mgr. Řimnáčová patří navíc k uznávaným teoretikům správního práva a školitelům, svůj postup a správní uvážení předem konzultovala jak s vedoucím úřadu,

tak z hlediska kontinuity ve vazbě na předcházející vyjadřování, i s bývalou vedoucí Ing. Mgr. Šůrovou.

8. Pro ujasnění některých sporných otázek byly zadány posudky jak na právní stránku věci – stavba pro rekreaci, vztah odnímání z PUPFL a územního plánu, tak stránku ochranu přírody a lesa.

Závěr:

1. Povolováním staveb lanové dráhy a přibližovacího vleku ve sportovním areálu Ještěd a patrně následnou činností investora nedošlo podle názoru MML k žádnému závažnému poškození životního prostředí (v této věci jsou pro absolutní jistotu zadány ze strany MML znalecké posudky).
2. MML se neztotožňuje s názorem, že jeho postup v řízeních by byl natolik vadný, že by znamenal nezákonnost rozhodnutí. Připouští, že některé výklady platné legislativy jsou sporné a postup nevyjasněný; v tomto případě ovšem nedisponoval MML závaznými výklady či metodikou v době rozhodování. Není známo, že by nějaké z rozhodnutí MML ve výše uvedených věcech bylo natolik nezákonné, že by bylo příslušnými orgány zrušeno.
3. Vrchní dozor MŽP mohl na MML s ohledem na některé nepřímé důkazy a známé skutečnosti sledovat především cíl stavovsky podpořit právní výklady Ing. M. Chvály. Pochybnosti existují o celém procesu dozoru, takřka žádná z námitek MML nebyla vyřízena. Dozor podle názoru MML zásadně překročil své kompetence a mohl být nezákonný v té poloze, že za jiné odborné pohledy na věc či interpretaci práva „trestal“ pracovníky magistrátu tím, že jejich rozhodování označil jako vědomě nezákonné (aniž by byla vůbec rozhodnutí pro nezákonnost nadřízenými orgány zrušena), což je nejen zcela neobvyklé, ale ve správním právu také nemožné.
4. MML se nebrání žádným dozorům či kontrolám, ani netrvá na názoru, že všechny jeho výklady a rozhodnutí musí být vždy správné či bezchybné. Bránit se ovšem musíme inkvizičním praktikám, jejichž cílem je nikoliv odstraňování nedostatků či metodické vedení, ale jen podpora osobních názorů podřízených proti nadřízeným či nějaká forma msty.